SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XC | JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 10, 1988 | CENTS 25 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ГРУДНЯ 1988 | Ч. 235. | РІК XCV.

Світова федерація інженерів відбула конвенцію

Вид на залю нарад

Торонто (ІЯХ). — Тут відбули свою конвенцію українські інженери і вибрали новий провід Федерації Українських Інженерних Товариств в діяспорі. 36 делегатів, репрезентуючих п'ять країн поселення, в яких існують крайові організації, зустрілися, щоб обмінятися думками і вибрати керівні органи цієї надбудови, яка координує дії у вільному світі.

ЗСА, Канада, Аргентина, Австралія, Англія прислали своїх представників, які остаточно прийняли статут, вибрали Управу-Секретаріят із кожночасним осідком Секретаріяту СКВУ. Рекомендацією до Конгресу СКВУ було бажання відмолодити Секретаріят СКВУ і приготовити молодше покоління до перебирання проводу громад.

Також обговорено видання Пропам'ятної книги про українські інженерні товариства в Україні і в діяспорі. З'їзд обрав редакційну колегію.

Зборами проводила Президія у складі: Юрій Іваник (Аргентина), Юрій Базилевський (ЗСА) та Володимир Мазяр (Канада).

Управу-Секретаріят обрано у складі: д-р Юрій Курись (Канада), голова, Любомир Гевко (ЗСА), та д-р Осип Мороз (ЗСА), заступники, В. Мазяр (Канада), секретар, та Юліян Сумик, скарбник. Кожна країна визначить по одному представникові, як містоголову секретаріяту. Членами Контрольної комісії, яка теж виконуватиме функції Товариського суду, є: Іван Я. Хамуляк (ЗСА), Віктор Чарториський (ЗСА) та Константин Брикович (Канада).

УЦЗР допомагає у виданні Енциклопедії України

Едмонтон, Альта. — У червні ц.р. Український Центр Засобів і Розвитку (УЦЗР) відрядив свого співпрацівника Андрія Макуха до редакції Енциклопедії України. А. Макух працюватиме в Торонтонському університеті при проєктному бюрі енциклопедії аж до завершення цього монументального проєкту. УЦЗР зобов'язався фінансувати цю нову посаду, щоб допомогти редакції дотриматися наміченого реченця. Уже появилися перші два томи енциклопедії, а наступні три томи проєктне бюро обіцяє видати до 1992 року.

Цим актом УЦЗР приєднав свої сили до ресурсів, що їх постачають проєктному бюрові енциклопедії Канадська Фундація Українських Студій, Відділ Наукового Товариства ім. Шевченка у Франції та Канадський Інститут Українських Студій. Тоді коли функцією першої установи є зібрати потрібну кількість фондів на видання енциклопедії, НТШ відповідає за підготову наукових матеріялів КІУС займається організацією проєктного бюра, яке, під керівництвом д-ра Данила Струка, виконує переклади на англійську мову, редагує статті і публікує енциклопедію.

Український Центр Засобів і Розвитку, крім участи в публікації енциклопедії, продовжує свою багатогранну діяльність. Головною метою центру є забезпечувати фінансову й технічну підтримку проєктам розвитку українського мистецтва.

Президія КУППО привітала Ю. Шимка з його вибором

Ню Йорк (ПС КУППО). — Президія Конференції Українських Політичних Партій і Організацій (КУППО) вислала нововибраному президентові СКВУ Юрієві Шимкові ґратуляційного листа за підписами голови д-ра Зенона Городиського і секретаря КУППО - д-ра Романа Борковського з приводу його вибрання на пост президента СКВУ на V Конґресі СКВУ, що відбувся при кінці листопада ц.р. в Торонто.

Цей лист закінчується такими словами: „Разом з висловами нашої повної підтримки Вам, Пане Президенте, на пості речника всієї нашої громади у вільному світі хочемо одночасно висловити наше бажання тісної співпраці в ділі допомоги нашому народові в його теперішній боротьбі за повну свободу і незалежність".

Українка натаврувала ситуацію в Україні

Філядельфія (Я. Т.). — У філядельфійському щоденнику „Філядельфія Інквайрер" з 3-го грудня ц.р. була поміщена стаття Миррія Дубіна про совєтсько-американську зустріч у Філядельфії, що почалася 2-го грудня і тривала одни тиждень. Совєти прислали на цю зустріч коло 180 політиків, військових старшин, артистів і професіоналістів, що зустрілися із подібною кількістю американців.

Зустріч ця була зорганізована Американською централею для міжнародного провідництва та совєтським Комітетом організацій молоді.

Після зустрічі в суботу, 3-го грудня, учасники натрапили на демонстрацію, що її влаштували українці, латиші і афганці. Найбільше місця присвятив Дубін (майже одну третину статті) виступові відомої філядельфійської активістки Орисі Гевки, екзекутивного директора УОКЦентру.

О. Гевка сказала, між іншим, таке: „Ми не демонструємо проти тієї зустрічі, ми демонструємо проти людей, що їх совєти сюди прислали. Ці люди вдають, що мають людське обличчя, але все це тільки димова заслона. Відносно двох чи трьох совєтських учасників зустрічі з України, О. Гевка сказала: „Вони говорять тільки російською мовою, вони змосковщені". „Відносини не поправилися (в Україні), не зважаючи на те, що говорять про гласність. Це є та сама репресійна влада. Вони дають одною рукою і забирають другою. Є важним щоб ми вийшли на вулиці. В Україні та у балтійських країнах люди демонструють. Треба щоби вони знали, що ми робимо це саме тут".

АНДРІЇВСЬКИЙ ВЕЧІР В УІА

Ню Йорк. — Молодих віком і молодих душею запрошує Український Інститут Америки, 2 Схід 79-та вулиця, ріг П'ятої авеню, на традиційний Андріївський вечір, який відбудеться в п'ятницю, 16-го грудня ц.р., о год. 8-ій вечора. Гостей чекає: калита, ворожба, читання долі, виливання воску та інші несподіванки. Телефонувати до інституту можна на число: (212) 288-8660.

Хор „Думка" виступить в катедрі з концертом колядок

Ню Йорк. — Після концертових виступів відомого хору „Думка" в Европі, зокрема у Франції, Великобританії і Західній Німеччині та участи у святкуваннях 1000-ліття Християнства в Україні, зокрема в Ню Йорку та інших громадах, хор виступить у катедрі св. Патрика, П'ята авеню і 51-ша вулиця, з концертом колядок в неділю, 18-го грудня ц.р., о год. 4:45 по полудні.

Цим виступом мішаний хор „Думка", під диригентурою Семена Комірного і з акомпаньяментом Татяни Поташко, закінчить цикль концертів релігійної музики присвячених 1000-літтю Християнства в Україні і підготовлятиметься до відзначення 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка, річницю якого українська спільнота в діяспорі святочно відзначатиме в наступному році.

СВ. МИКОЛАЙ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Святий Миколай відвідає українську літвору у Пластовому Домі 144 Друга авеню, в суботу, 17-го грудня, о год. 2-ій по полудні. Сценку приготовляють „Перші Стежі" разом з новацькими виховниками. Небесна канцелярія буде відкрита в Пластовому Домі 17-го грудня від год. 11-ої ранку. Запрошується усю українську літвору Ню Йорку та довкілля. За інформаціями слід телефонувати на число: (212) 533-6419.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА І РІЗДВЯНИЙ БАЗАР ОЖ ОЧСУ

Йонкерс, Н. Й. — Об'єднання Жінок ОЧСУ, Відділ в Йонкерсі, влаштовує мистецьку виставку образів Богдана Божемського, Якова Гніздовського, Ніни Климовської і Наталки Кормелюк; продаж експонатів різного роду українського прикладного мистецтва. Виставка відбудеться в неділю, 11-го грудня, ц.р., від год. 9-ої вранці до 2-ої по полудні в залі церкви св. Михаїла. Там теж буде різдвяний базар, на якому буде добра нагода закупити різдвяні подарунки.

УІА закінчив святкування Тисячоліття вшануванням пам'яти двох митрополитів

Ню Йорк (Р. Голіят). — Тут у неділю, 4-го грудня, ц.р. в пополудневих годинах в готелі Ґренд Гаятт, Український Інститут Америки святочно відзначив Тисячоліття Хрищення України, вшановуючи пам'ять Митрополита Андрея Шептицького і Митрополита Василя Липківського.

Слово про Митрополита Андрея виголошує Владика М. Гринчишин

(Фото: Я. Кулинич)

Йосип Лисогір директор УІА, відкриваючи це свято, звернув увагу, що сьогодні Українцями Року Український Інститут Америки відзначає двох найбільших митрополитів наших Церков. Він запізнав присутніх, яких було коло 300 осіб, з промовами цього святкування, а саме: Владикою Михайлом Гринчишином, який говорив про туземний шлях Слуги Божого Андрея, і редактором Олександром Ворониним який доповідав про Митрополита Василя Липківського.

Володимир Назаревич, президент УІА, у своїй промові підкреслив, що УІА вибрав за своїх Українців Року найбільш заслужених митрополитів наших Церков, які ціле своє життя посвятили для свого народу. Він дякував усім тим, що працювали, щоб це відзначення Тисячоліття Хрищення України випало якнайкраще. Він закликав, щоб всі українські угрупування працювали спільно для поліпшення долі українського народу. Це вже п'яте з черги вшанування УІА Українців Року.

Хор під диригентурою Богданни Волянської відспівав американський і український гимн, а відтак Владика Василь Лостен провів молитву.

Директор УІА Володимир Баранецький представив осіб за почесним столом, висловлюючи признання Владиці Лостенові за великий вклад праці в шиpенні інформацій серед англомовного світу про святкування Тисячоліття Хрищення України, а головно вдала й багатолюдна відправа в катедрі св. Патрика в Ню Йоку.

Ірена Куровицька, членка Програмової комісії, запізнала присутніх з концертовою програмою хору „Промінь", який цього року обходить 15-ліття свого існування.

Цей мішаний хор під диригентурою Б. Волянської, а при фортепіяновому супроводі Івана Колодія, виконав слідуючі пісні: „Отче Наш", „Царю Небесний", „Святий Боже", „Алилуя", „Достойно єсть", „Богородице Діво", „Амінь" і „Аве Марія". Присутні нагород-

(Закінчення на стор. 3)

ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ ЗАГИНУЛИ В ЗЕМЛЕТРУСІ У ВІРМЕНІЇ

Ню Йорк. — У середу, 7-го грудня, в год. 11:45 ранку за місцевим часом у Закавказзі стався землетрус силою 6.9 за скальою Ріхтера (за деякими повідомленнями, сила першого поштовху за яким наспіли інші, досягла 8 балів). Найбільш сильно постраждали північнозахідні райони Вірменії. Сильні поштовхи відчувалися також у Грузії, у прикордонному Карському районі Туреччини, а також в Ірані.

Епіцентр землетрусу, рівного якому на Кавказі не було 80 років, знаходиться у районі другого за величиною міста Вірменії — Ленінакані, населення якого до стихійного нещастя становило 250,000 осіб. За попередніми даними, жертвами землетрусу стали десятки тисяч людей. За повідомленнями з різних джерел, кількість жертв досягає 30-40,000, а японське пресове агентство Кіодо повідомило, що загинуло 50,000 осіб.

Кореспондент російської редакції Бі-Бі-Сі з Лондону зателефонував у вірменське інформаційне агентство Вірменпресс, де йому сказали, що кількість жертв на данову етапі неможливо назвати навіть приблизно, бо зв'язок з багатьма районами республіки перерваний. Трагедія поглиблюється тим, що серед тих, які загинули, є вірмени, які втекли за останні тижні з сусіднього Азербайджану.

Совєтська телевізія, яка проявила в даному випадку оперативність, незвичайну навіть для епохи гласности, показала документальні кадри, накручені у Спітаці та Кіровакані: з цих репортажів видно, що у вказаних містах не уціліло ні одного будинку. Співробітник Вірменпресу повідомив, що Спітак знищений цілком.

Генерал Владімір Архіпов повідомив кореспондента ТАСС, що військові хірурги проводять серію складних операцій у польових умовах. Як повідомляє ТАСС, створений „гелікоптерний міст", по якому в Грузію доставляють поранених з Ленінакану, Спітаки і Кіровакана. У Спітаці, містечку з населенням 16,000, знищені сім шкіл з восьми. В Ленінакані не залишилося ні одного багатоповерхового будинку, який не був би пошкодженим.

Перший заступник директора Червоного Хреста Алєксєй Тюляндін повідомив, що у Вірменію негайно був висланий літак з 14,5 тоннами медикаментів. Коло 400 студентів Московського університету дали кров для постраждалих. У Москві створено декілька донорських пунктів, а також пункти збору одягу, коців і взуття. Такі міста як Горький, Челябінськ, Куйбишев відправили у Вірменію більшу частину своїх запасів донорської крови. В республіку, як повідомляє ТАСС, відправлені тонни коців, польові кухні, намети і медичне обладнання.

Заступник міністра охорони здоров'я СССР І. Денісов повідомив, що в середу до Вірменії вилетіла група з 78 лікарів, а також бригада нейрохірургів. За словами ген. Архіпова, вояки будують містечка з наметів для евакованих і відновлюють систему електро- і водопостачання.

„Ми знаємо, що загинули тисячі людей, — сказала редактор Вірменпресу Нора Мілікян кореспондентові Ассошієйтед Пресс, — але покищо не наводимо точних цифр, тому що всіх мертвих ще не порахували. Знаємо лише, що цифра велика. Можу лише сказати, що це трагедія".

Перший репортаж з місця подій опублікувала у четвер „Комсомольская правда", яка розповіла про те, як вояки при світлі кишенькових ліхтариків розкопують руїни ленінаканської школи ч. 9. Сержанти Валерій Руменюк і Кайрат Адільбеков повідомили, що військовослужбовці вже витягнули з руїн трупи понад 50 дітей. Лише кілька школярів були знайдені під розвалинами живими.

Завідуючий відділом вірменського міністерства охорони здоров'я Альберт Хачатурян повідомив, що в Єреван доставлені з Ленінакана, Кіровакана і Спітаку 2,500 постраждалих і що кількіст їх повинна збільшитися. Він сказав, що в Єреван з'їжджаються лікарі зі всіх кінців Совєтського Союзу і що в місті покищо вистачає медичного персоналу і лікарняних ліжок. ТАСС повідомив, що у шпиталі Грузії доставлені 200 постраждалих вірменів.

Американський амбасадор у Москві Джан Метлок заявив, що Уряд ЗСА запропонував Москві допомогу. Президент американського Червоного Хреста Ричард Шуберт повідомив, що його організація надала Совєтському Союзові 50,000 дол. для допомоги жертвам землетрусу. Червоний Хрест готується відправити в СССР медикаменти.

Р. РЕҐЕН ЗАКЛИКАЄ ДО ОБЕРЕЖНОСТИ У ВІДНОСИНАХ З СССР

Президент Р. Реґен відповідає на питання кореспондентів

Вашінґтон. — Зустрічаючись, мабуть останній раз перед своїм відходом з посту Президента З'єднаних Стейтів Америки, Роналд Реґен закликав чисельно зібраних кореспондентів, акредитованих у Білому Домі, до обережности у відносинах із Совєтським Союзом, хоч, на його думку, ситуація багато змінилася на краще і теперішній керівник СССР Міхаїл Ґорбачов заслуговує на більше довір'я Заходу, як, наприклад, його попередники на цьому пості.

Обіцянки М. Ґорбачова зредукувати військові частини СССР на 500,000 вояків, зменшити 10,000 танків, вивести частину совєтської окупаційної армії із сателітних країн Східньої Европи, як це він заявив на сесії Генеральної асамблеї ООН у середу, 7-го грудня ц.р., ще не дає Америці причин до зменшення своєї збройної сили, бо Совєтський Союз, навіть після заповідженого скорочення, становитиме велику мілітарну силу, майже удвоє більшу від такої ж сили Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), у числі війська і конвенційної та нуклеарної зброї.

„Правда, шлях відкритий для майбутніх керівників З'єднаних Стейтів Америки і прийдешніх поколінь бо СССР ледви чи зможе вже повернутись на шлях тоталітаризму сталінського зразку. Прийшли нові совєтські керівники, які варті більшого довір'я і до їхнього голосу варто прислухатися", — заявив президент Р. Реґен кореспондентам.

Виступаючи у так званій „Східній кімнаті", спеціяльно приготовленій для відбуття таких зустрічей з журналістами, Президент ЗСА висловив сумнів чи СССР зможе здійснити обіцянку М. Ґорбачова про припинення воєнних дій в Афганістані 1-го січня наступного року, бо справу свободи в тій країні можна забезпечити тільки тоді, коли залишити вирішення внутрішніх справ самому афганському народові, без втручання зі зовні. Виглядає, заявив Р. Реґен, що Совєтський Союз хотів би забезпечити за комуністами якийсь вплив на політику Афганістану з чим не погоджуються ті, які за свободу проливали свою кров на протязі минулих дев'ятьох років.

Відповідаючи на численні запитання кореспондентів, президент Р. Реґен порушив ще такі важливі питання зовнішньої і внутрішньої політики його і майбутньої Адміністрації: дефіцит у державному бюджеті, який на його думку можна буде зменшити; відроджену і сильну під кожним оглядом економіку ЗСА, а посередньо також інших демократичних держав Заходу; відновлення сили, престижу і впливу Америки серед усіх народів світу; важливість продовження боротьби за свободу в Нікараґуа (повстанців контрас він все ще називає борцями за свободу); ґорбачовську політику гласности і перебудови та з ними пов'язані полегші для народів СССР, хоч що політику все ще поборюють совєтські бюрократи; проблему Палестини і активність Палестинської Визвольної Організації, яка повинна визнати відкрито і щиро право на існування Ізраїля і виректися всяких терористичних актів; закладників в Ливані, дальший розвиток співпраці між ЗСА і СССР та інші справи.

В кінці Р. Реґен закликав майбутніх керівників ЗСА не керуватись ілюзіями у політиці і базувати цю політику, наприклад, у відношенні до СССР на засаді довіряти, але рівночасно бути обережними, сильними і готовими перевірити кожну деталь, яка має відношення до збереження свободи ЗСА і решти вільного світу.

Президент розпочав свою розмову від інформації про катастрофу землетрусу у Вірменії і про розмову в цій справі з М. Ґорбачовим.

У СВІТІ

ПОЛІЦІЯ В ЄРУСАЛИМІ заарештувала 13-ох ізраїльських арабів-бедуїнів, яких підозрівають у зв'язках з Палестинською Визвольною Організацією, зглядно її одним терористичним крилом „Фатаг". Група заарештованих нібито мала підготовляти численні атентати в Ізраїлі.

У ЗВ'ЯЗКУ З НЕСПОДІВАНИМ скороченням перебування совєтського лідера в Ню Йорку із поспішним поворотом до Москви тут, на Заході, кружляють різні спекулятивні пояснення. Наприклад, коментатор газети „Дейлі Нюз", яка появляється великим накладом в Ню Йорку, каже, що крім сильного землетрусу у Вірменії, Азербайджані і Грузії, у якому, як інформують кореспонденти з Москви, загинули тисячі осіб, у самому Кремлі може існувати „землетрусна" ситуація, яка безпосередньо загрожує особі Міхаїла Ґорбачова. Барбара Рем, згаданий коментатор „Дейлі Нюз", пише, що кілька годин перед виступом Ґорбачова на сесії Генеральної асамблеї ООН, в Москві зрезиґнував, несподівано для всіх, з посту керівника ґенерального штабу армії маршал Сєрґей Ахромеєв, який нібито був великим противником однобічної редукції війська. Очевидно, совєтські представники в Ню Йорку, зокрема Ґеннадій Ґерасімов, категорично заперечили цю інформацію, а Едуард А. Шеварднадзе навітяь не хотів відповідати на поставлене йому питання в цій справі.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Ізраїля не згідне з так званою „приватною дипломатією" деяких жидівських кіл, які чомусь вважали за відповідне без порозуміння з ізраїльським урядом шукати шляхів порозуміння з Палестинською Визвольною Організацією, зглядно її керівником Ясіром Арафатом. Така зустріч п'ятьох американських жидів лівого напрямку відбулась, як відомо, у Швеції з ініціятиви шведського уряду і міністер оборони Шімон Перез висловив здивування, чому Швеція вмішується до внутрішніх справ Ізраїля. Швеція й інші прихильні до ПВО країни натомість думають, що ці проблеми не належать до внутрішніх справ і тому треба вітати кожну мирну ініціятиву на Близькому Сході. Виглядає, кажуть деякі політичні спостерігачі, що Ізраїль не зацікавлений замиренням з арабами, принайменше не зацікавлений теперішній уряд прем'єр-міністра Їцака Шаміра.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц у вівторок, 6-го грудня, прийняв представників американської Національної конференції в обороні совєтських жидів і заявив, що становище Адміністрації щодо приїзду до ЗСА совєтських громадян не змінилося.

АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА повідомляє, що Джордж Буш призначив амбасадором ЗСА в ООН професійного дипломата Томаса Пікерінґа, який тепер є американським амбасадором в Ізраїлі. Головою президентської економічної ради призначено професора економіки Стенфордського університету 43-літнього Майкла Боскіна. Диркетором Сі-Ай-Ей залишиться Вілліям Вебстер. Політичний коментатор газети „Вашінґтон Пост" відзначає, що амбасадор в ООН і директор Сі-Ай-Ей офіційно не входитимуть до складу кабінету Дж. Буша. Одночасно майбутній президент підкреслив, що це нововведення нітрохи не применшує важливости цих посад. Директор Сі-Ай-Ей і амбасадор ЗСА в ООН будуть присутні на засіданнях кабінету тільки в тих випадках, коли обговорюватимуться питання пов'язані з їхньою діяльністю.

В НЮ ЙОРКУ ЗААРЕШТОВАНО провідника злочинної банди, що діяла в Гарлемі, 38-літнього Вілліяма Андервуда. Заарештовано також сімох членів його банди. Всім їм пре'явлено обвинувачення в торгівлі наркотиками і здійсненні принайменше 10-ти вбивств.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ГРУДНЯ, о год. 3:35 по полудні в Каліфорнії благополучно приземлився космічний корабель „Атлянтіс". Приземлення здійснено на спеціяльно підготоленій площині на дні висохлого озера Роджерс, поблизу летунської бази Едвардс. „Атлянтіс" пробув у космічному просторі 4 доби, 9 годин і 5 хвилин. Газети повідомляють, про вдало виведений в орбіту розвідувальний сателіт, що важить 97 тонн. Він устаткований радаром і збиратиме інформацію про совєтську військову активність. Адміністрація НАСА цього разу заборонила доступ широкої публіки до місцця приземлення „Атлянтіс", оскільки його політ вважається засекреченим. На озері Роджерс були присутні лише військові та обмежене число журналістів. Запуск і приземлення „Атлянтіс" було показано по телебаченню без детальних коментарів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00
UNA members 1 year* — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40 00, на півроку — $22 00, на 3 місяці $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Чи на шляху до зміни?

У тиждень після закінчення V Світового Конґресу Вільних Українців українська преса все ще пише про його зміст, про численні імпрези та комісії, що діяли протягом п'яти днів і про це, що було, а навіть про те, що не було на ньому вирішено.

З перспективи пройдених останніх п'яти років, за які звітували уступаючі члени Президії і Секретаріяту цієї найвищої громадської установи українців у вільному світі можна ствердити, що в тому часі не зайшло багато змін у системі праці, чи у висліді її, а багато часу та енерґії втрачено на маловажні справи, якщо йдеться про цілість українських проблем. Тому може і дискусія над звітами не надто була обширна. Численні делеґати з цікавістю чекали на дві програмові доповіді, — із сподіваннями напрямних на майбутнє, коли йдеться про відношення до України і до завдань українців в діяспорі. Поруч численних стверджень вони дали певні суґестії для праці на майбутнє, але через свій загальниковий характер не могли входити у конкретні напрямні для СКВУ, які новообраний провід мусить тепер накреслити вже сам із досвідом та спираючись на рішення і резолюції.

Здається бездискусійним для усіх завданням майбутнього проводу СКВУ є близьке відношення до подій в Україні і всеціла допомога нашим братам і сестрам на батьківщині у їхніх змаганнях за мову, віру, культуру і самобутність. Це саме торкається допомоги землякам, розкиненим в інших сателітних державах Східньої Европи. Тут тепер допомагає вже доволі велика група новоприбулих.

Зате багато потрібно зміни у організаційній структурі нашої надбудови, у її системі праці, у поставленні наголосу на важливість зовнішнього відтинку в поодиноких країнах у вільному світі і повної координації його відтинку одним тілом, а це Секретаріятом СКВУ.

На ці питання чітко вказувала перша „інавґураційна" промова новообраного президента СКВУ Юрія Шимка, який обізнаний із політикою Канади, добре здає собі справу із важливости зв'язків із західніми державними чинниками, коли ми, як спільнота, хочемо виконати наше відповідальне завдання допомоги Україні.

Останні роки із відзначуванням широко двох знаменних подій в нашій історії однієї сумної, а другої радісної, а це 50-річчя Великого голоду і 1000-річчя Християнства, дали багато можливостей висунути українські проблеми перед світом і поставити їх у справжньому, не кривому дзеркалі. Але навіть, коли деякі пляни чи праці ще не закінчені та будуть продовжуватися, святковий та великий 1988 рік вже кінчається і осередок уваги провідних чинників мусить бути тепер звернений на звичайну, щоденну, але консеквентну, працю, яка дала б напрямні і слідкувала за їхнім своєчасним переведенням в життя у всіх організаціях, що є членами СКВУ.

Обраний делеґатами провід з новими членами у тому вузькому звені, з якого мають виходити всі ідеї, вказівки і переміни, здається, здає собі добре справу із конечности структурально-організаційних перемін, які у висліді можуть принести успіх на тих найважливіших зовнішних відтинках нашого життя. Чи такі зміни справді заплянують, а передусім переведуть їх скоро і послідовно в життя, покаже нам найближче майбутнє.

Степан Женецький

НАЦІОНАЛІЗМ У СХІДНІЙ І ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Джюзеппе Манціні, італійський патріот XIX століття, писав, що „одиниця замала, а світ завеликий, щоб виявити вплив націоналізму в біжучому столітті". Дві світові війни сильно приглушили ідею націоналізму, а після 1945 року, коли переможні держави заснували Організацію Об'єднаних Націй і Спільний европейський ринок, то вони сподівалися, що вже загнали націоналізм у ряди „корисної", міжнародної співпраці. (Тут треба дати маленьке пояснення щодо сучасного націоналізму: нині розрізняється два роли націоналізму: 1) визвольний націоналізм, який закликає поневолені народи до боротьби за визволення з-під панування поневолювачів; до визвольного націоналізму належить український націоналізм і націоналізми всіх поневолених народів; 2) агресивний, поневолюючий, імперіялістичний націоналізм, яким були італійський фашизм, гітлерівський нацизм, до них належить також московський комунізм, які поневолюють інші народи. — СЖ) Сучасні противники націоналізму виступають проти і поборюють це число націоналізму, при чому, часто з незнання, сплутуючи його з визвольними націоналізмами.

Одначе націоналізм (визвольний), який би він не здавався недосконалим у очах „громадян світу" — за тримав свою силу, як рівно ж його майже всесвітнє політичне значення. Д-р Самуел Джансон, що сильно поборює націоналізм, нахабно твердить, що патріотизм (який він утотожнює з націоналізмом), є останньою охороною для негідників(!). Натомість віцепрезидент Америки Джордж Буш зігнорував таку негідну характеристику патріотизму-націоналізму і успішно використовував його у своїй президентській виборчій кампанії, висунувши справу присяги вірности Америці. Націоналізм також був головною справою у нещодавніх парляментарних виборах у Канаді.

Від Північної Ірляндії, почерез із усіх боків громленого Курдистану, аж до гористого, гордого, бойового Афганістану, народи продовжують боротися і вмирати для добра своїх народів, отже за ідею націоналізму.

Західні спостерігачі стверджують, що в сучасній, поділеній, Европі існують великі відмінності в розвитку націоналізму.

У Західній Европі 12 народів-держав, які створили Европейську спільноту, намагаються обмежувати свою суверенність і зліквідувати кордонні контролі до кінця 1992-го року.

У той сам час сильно відроджуються довго пригнічувані націоналізми у Східній Европі, в комуністичних державах, проводирі яких думали, що вони вже давно розв'язали „національне питання".

„Тепер просто не до подумання, що француз, чи німець, будуть воювати за Альзацію і Льотрингію — сказав П'єр Гасснер, французький політичний дослідник при французькій національній фундації політичних наук у Парижі, Франція, але у Східній Европі, де наука Маркса і Леніна вже мертва і московська комуністична влада все більше й більше втрачає впливи, а всі національностеві кривди наново виходять наяву".

У підмосковській комуністичній Вірменії, в балтійських республіках — Естонії, Латвії і Литві, а також в Україні, наростають надзвичайно великі й відважні, масові рухи, які домагаються їхніх національних прав, рівночасно хитро проголошуючи себе прихильниками плянів Горбачова економічної перебудови. Коли подібні комуністичні пляни реформ висунено у Мадярщині в 1956-му році і в Чехо-Словаччині в 1968-му році, їх совєтські війська здушили танками. Комуністична Югославія, що здавен-давна є котлом боротьби націоналізмів, переживає під сучасну пору стан великих неспокоїв, які відроджують болючі спогади між історично-свідомими тамошніми народами. Це був сербський націоналіст, який застрілив австрійського принца, Франца Фердинанда, з чого почалася Перша світова війна.

У Польщі від заборони руху „Солідарности" в 1981 році, націоналізм, сполучений з пристрасною протимосковською ненавистю, постійно палає. Мадяри масово протестували в Будапешті проти заплянованого знищення мадярської національної меншини в Румунії, де Ніколяє Чаушеску, комуністичний диктатор, раніше використав протимосковський націоналізм серед румунів для скріплення своєї влади, але його глупі примусові розпорядки довели румунів до таких великих злиднів, що вони тепер споглядають на Горбачова, москаля, як на свого визволителя від свого комуністичного опричника, Чаушеску.

„Характер, (тобто дія) націоналізму залежить від обставин: він може бути поступовий, або назадницький", — сказав Джемс Біллінгтон, книгар Конґресу і знавець московсько-комуністичних справ. Що є замітним і заохочуючим щодо балтійських, вірменського і українського націоналізмів, так це те, що вони є ліберальні і поступові, не побудовані довкола романтичних осіб чи поетів, але довкола кіл соціяльних сил". Це чинить їх потенційними союзниками для Горбачова в його намаганнях децентралізувати і посилити московсько-совєтську економію, але тільки тоді, якщо їхні вимоги не загрожують фундаментам московської комуністичної імперії.

У другій половині листопада Горбачов пробував зменшити важливість естонської декларації про незалежність, піддаючи думку, що мовляв, політичний запал є природним наслідком його дослідів у децентралізації. Анна Шіґай, працівниця-дослідниця при Радіо „Свобода" в Мюнхені, що висилає передачі до Совєтського Союзу (радіостанція, що її втримує Америка) твердить, що московські комуністичні головачі є готові

(Закінчення на стор. 4)

Мгр Оксана Роздольська

НОВА КНИЖКОВА ПОЯВА: „ІСТОРІЯ ГУЦУЛЬЩИНИ", ТОМ III

Нещодавно, бо тільки два роки тому, писали ми про дуже цінну книжкову появу, а саме про другий том „Історії Гуцульщини", що його видав Гуцульський Дослідний Інститут і Конференція Гуцульських Товариств Америки й Канади. А ось минулого місяця появився уже на полицях книгарень III том згаданої монографії. Як і перші томи, так і цей є вислідом невтомної дослідчої редакційної праці д-ра Миколи Домашевського та його дружини Катерини. Ця дуже гарно оформлена й дуже цікава книжка заслуговує на увагу читача. Прекрасну обкладинку книги, таку ж як в перших двох томах, виконав артист маляр Петро Андрусів.

Книжку відкриває коротенький вступ англійською мовою — пера молодих леґініків Василя й Любомира Домашевських, у якому підсумований зміст усіх трьох томів „Історії Гуцульщини". Слідують дві передмови: одна англомовна, пера д-ра Джеймса Мейса, а друга, по-українськи, пера К. Домашевської. Проф. Джеймс Мейс висуває значення „Історії Гуцульщини", як певної енциклопедії гуцульської проблематики для майбутніх дослідників. Він також подає коротку синтезу історії кожної із трьох частин карпатського краю, себто Галицької, Закарпатської й Буковинської Гуцульщини. В українській передмові, К. Домашевська, співавтор книги, подає характеристику кожного тому історії. За її словами, кожен із трьох томів становить частину цілої монографії, але, також кожен є певною цілістю в собі.

Перший, найобширніший розділ III тому є продовженням енциклопедичного розділу другого тому. Це є поазбучно укладена історія місцевостей усіх трьох Гуцульщин від букви „Н" (Нижній Вербіж) до букви „Я" (Ясиня). Як і в другому томі, розмір окремих позицій залежний від кількости інформативного матеріялу про цю чи іншу місцевість, що його вдалося дослідникам роздобути. Через те деяким місцевостям присвячені довші статті, а інші зазначені тільки двома, трьома абзацами. Вартість великої частини цих статтей у тому, що їх написали очевидці-особи, які самі пережили події, що їх вони описують. Давніші події, що відбувалися у цій чи іншій місцевості, написані часто із розповідей, що їх автори тих статтей чули від старших віком осіб, часто своїх батьків чи дідів. Вартість цих матеріялів у тому, що вони є першоджерельні, не скомпільовані із ніяких хронік і тому так жваво промовляють до читача, крім того оця першоджерельність є запорукою правдивости цих розповідей. Але цікаві також і ті інформації, що були якраз зібрані авторами, подружжя Домашевських із найріднородніших джерел.

Про ці джерела варто дещо більше сказати. Отож, як показують бібліографічні примітки під текстом, джерела ці дуже різнорідні й такі численні, що в цій короткій статті їх годі перелічити. Їх можна охопити наступними категоріями: праці історично, етнографічного й топографічного характеру, як перед-так і післявоєнні, як українські так й іншомовні; журнали та часописи, архівні церковні видання, енциклопедії, путівники, тощо.

Опис-хроніка кожної місцевости побудована за одним і тим же пляном, а саме, спершу подані відомості про положення даної місцевости: район (колишній повіт), область, віддаль від інших важливих пунктів, топографічний опис терену, на якому знаходиться дана місцевість, її висота над рівнем моря тощо. Після такого, географічного характеру, опису місцевости, подані факти з її історії. У більшості цей нарис історії починається сконстатуванням першої архівної згадки про дану місцевість. Дані подані в хронологічному порядку, важливіші події, що відбувалися в даній місцевості в різних часах. Читач довідується серед яких обставин була заснована оселя, як розросталася, яким промислом займалися її мешканці, у яких війнах брали участь та багато дечого. Коли хроніка доходить до новітніх часів — XIX-XX сторіччя, фактаж стає більши детальним і через те дуже цікавим. Тут якраз, приходять до слова згадані вище, розповіді очевидців. Читач довідується про громадсько-організаційне й церковне життя даної громади в недавньому минулому, як також про окремих осіб, які будь-чим відзначилися серед своєї громади. Кожна хроніка закінчується інформаціями про сучасний стан даної місцевости.

Другу половину книги започатковує дуже цікава стаття Василя Свободяна про спортові товариства „Каменярі" на Галицькій Гуцульщині. Слідує кілька статтей із тематикою побуту гуцулів, передусім, про святочні звичаї. Наступний розділ книжки присвячений гуцульським товариствам у діяспорі. Там знаходимо хроніки про діяльність кожного гуцульського товариства, як також про централі, що координують працю окремих товариств.

У наступному, досить обширному, розділі книги, затитулованому „Визначні діячі сучасности", поміщені біографії та, подекуди, автобіографії ряду осіб, уроджеців гуцульської землі, що особливо відзначилися громадською працею, чи то на Гуцульщині, чи на еміграції. Цей розділ прикрашений численними світлинами визначних гуцулів, як особистими, так і груповими.

Кінцевий розділ третього тому „Історії Гуцульщини" присвячений „Ювілеєві Тисячоліття Хрещення України", що його дата збігалася із датою появи книги. Це є список церков, що знаходилися у недавньому минулому на землях усіх трьох Гуцульщин. Список злагоджений за поазбучним переліком місцевостей, де знаходяться церкви, із поданням назв церков і приблизних дат їхнього заснування.

Підсумовуючи цей короткий огляд, треба признати, що „Історія Гуцульщини", том III — книга із якою треба познайомитися ширшим колам читачів.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про проміжок п'яти років

Хто із нас мав щастя побувати на IУ і на V СКВУ мусить мимоволі робити порівняння, бо воно вже лежить в людській вдачі, що різні переживання подібного характеру аж просяться, щоб поставити їх побіч себе.

Отож розпічнемо від приміщення: обидва СКВУ відбувалися у тому самому розкішному готелі, де повні простору та віддалі вестибюлі, залі, коридори, давали тепер, як і перед п'яти роками нагоду „губитися", а передусім шукати постійно, де що відбувається та, як туди дістатися. Навіть, як всісти було до вінди не „там де треба", важко було знайти свою кімнату, в якій дослівно вдалося перебувати лише від пізньої ночі до раннього ранку. А шкода, бо це було одне із найкращих місць із видом на озеро Онтаріо, на судна, що ніччю світили десятками різдвяних світел і на повнолиций місяць, заглядав, що там у тому хмародері коїться.

Шукаючи постійно за чимсь, або за кимось, делеґати принаймні частинно перебували не на залі нарад і не у своїх кімнатах, а на коридорах і у вестибюлях, де було таки найцікавіше. Можна було зустрінути знайомих, в більшості тих самих, що перед п'яти роками, ствердити, як вони постарілися, поговорити про політику і про свої недуги і попивати в безконечність каву, якої було завжди подостатком. Вона допомагала втомленим тримати відкриті очі, бо енирґійний предсідник Конґресу напочатку заповів, що нікому із делеґатів не дозволить на залі спати. Але і дрімати не було як, бо на залі ішла довга та запальна дискусія про маловажні справи, як ось, наприклад, хто і чому повинен бути при т. зв. „іконостасі", яким у нас звикли називати почесну чи ділову президії. Коли нам судилося на обидвох конгресах бути кореспондентом „Свободи", то ми ствердили, що почесні столи при всіх можливих нагодах - на пленумі, комісіях, на полуденках, бенкеті і т. п., тим разом були куди довші, як у минулому, і треба було добре поспішати, записуючи усіх, хто там сидів і не поминути „Борони Боже" ні одного прізвища, щоб не було спростувань і образ. Але обрахувавши кількість „почесних" осіб, ми рішили їх не переразовувати, тому що кількість переходила сотню, а тоді про помилку не важко.

У порівняннях двох конгресів ми знайшли ще одну аномалію. Коли на IУ СКВУ було в загальному лише п'ять доповідей і всі на пленумі, так, що давали можливість делеґатам, які бажали їх вислухати, — цим разом на пленарних сесіях було лише чотири доповіді, але зате рівночасно відбулися протягом п'яти днів Конґресу 41 на доповідь (не враховуючи тих доповідей на поодиноких сесіях, що не були подані в друкованій програмці конгресу) і дві в часі спільних полуденків — разом 43. Постійні наради поодиноких комісій СКВУ, різних рад і організацій, та панелі вимагали справді понадлюдських сил у тих, які з обов'язку чи з льояльности хотіли „бути всюди". Тому звичайно закінчувалося це так, що більшість осіб не була ніде, а просто провадила товариські розмови, брала участь у полуденках і бенкеті та розумується у концерті і маніфестації.

Коротко кажучи, тим разом всього було забагато і надто скомпліковано, і тому деякі справді цікаві речі не звернули на себе належної уваги.

Цікаве з яким враженням від'їхали додому наші делеґати, але з враженням справжнім, а не тим „на показ"? Що залишилося їм незатертим у пам'яті, щоб можна знову пригадувати за п'ять років?

Чи боротьба за вибір нового президента? Чи може землетрус, що навістив Торонто в п'ятницю увечері і якого більшість з наших делеґатів навіть не коментувала? Чи брак тепер прем'єра Канади, який так палко вітав українців на IУ СКВУ?

У нас чітко залишилася перед очима зворушлива картина живого хреста, що його відтворила молодь на закінчення маніфестації у неділю, 27-го листопада, і останній погляд на спокійне плесо Онтарійського озера, після бурхливих вітряних попередніх днів. Може цей живий хрест і тиша в природі мають якесь значення для нашої вільної спільноти на майбутніх п'ять років?

О-КА

Євген Крименко

ЗИМОВА МРІЯ

Зима вже одягає прозаїчний світ
В поезію снігів і в льоду архитвори,
А вітер за вікном леґенди нам говорить,
Загублених доріг дзвенить далекий хід.

Вже сивий дідуган, північний чародій,
З засніжених смерек готичні ставить вежі,
А сріблом уночі таємно хтось мережить
Пророцтва незбагненні зоряних надій

І давні спомини снігами часу бродять:
Свят-вечорі, Різдво, дарунки, Миколай...
З дитинства, юних літ до нас у гості ходять;

А біла самота у сніжний кличе гай,
Де завжди вічні мрійники себе знаходять
І в мріях ніжно входять в сніжнобілий рай.

О. Троян

ВІЙНА І СКИТАЛЬЩИНА

Ще, коли я була підлітком, то чула, як про когось говорили; „Скитається по світі". І хто в тих роках міг подумати, що це слово буде припечатане для нас бездомних — українців? Життя було як та тростина яку кинули в море і вода приносила її то до одного берега і знову кидала до іншого берега. І чого тільки вона не зазнала? Бурю, негоду, то сонечко тепленьке загрівало, а потім знову надходили чорні хмари і гнали її далеко, далеко, аж нарешті викинуло на берег і там тростина, приземлилася.

Так і ми, після довгих митарств приземлилися.

∴

От цікаво буває у житті. В 1939 році Совєтський Союз і Німеччина підписали договір миру. Скільки було радости. В школах, фабриках, заводах виступали політруки і зі завзяттям оповідали нам добру новину. Всі раділи, плескали довго в долоні.

Але за деякий час поступово ситуація мінялася. Завели новий предмет у школі — воєнізація. Вчили склад ґвинтівок, кулемету „Максим". Вчили стріляти, водили нас у парк кидати ґранати, диски. Вчили, також як давати першу допомогу раненим. А зчасом вихідний день йшли в газових масках по 20 кілометрів. Казали, якщо противник буде кидати ґазові бомби, то ті, що живуть поселах, щоб ховалися в погріб, намочували коц і накривали погріб. Це була викопана глибока яма; там входила драбина і стояли бочки з огірками і помідорами, і всяка зсипана ярина. Ці погреби були збудовані перед голодом. В голодний час вони стояли без ужитку.

Коли ми здавали останній іспит, то німці вже бомбили Київ. Нам випусникам зробили прощальний обід. Дівчата поїхали додому, а хлопців відразу забрали на війну.

Одного вечора зійшлися ми, молоді, на вулицю. Тих хто працював, то ще не брали до війська. Стоїмо і співаємо, аж раптом надлетів літак і давай бомбити місто. Я прибігла додому. Ми мали хату на два помешкання. Мій брат Аркадій такий сплюх, що його тяжко збудити. Стукаю до них до хати. Аркадій відкрив двері, а я й кажу: „Вставайте, беріть дітей і йдемо в погріб ховатися, бо бомблять".

— Бомблять, — сказав Аркадій. Замкнув двері і ліг спати. Тягну його знову. Він встав, одягнувся схопив двоє дітей і подушки, і хотів кидати все у погріб. Схопила я його за руку і кажу: „Спам'ятайся, ще дітей повбиваєш!" — Марія полізла в погріб, я діти подавала, а Аркадій побіг. Взяв коц, намочив у воду, бо у пам'яті лишилося, що будуть кидати ґазові бомби. Чого тільки людина не зробить з переляку.

Збудила я маму. І ось так ми зустрічали війну. Аркадій вибрався з родиною в місто, а ми з мамою лишилися вдома, і не раз їм приходилося втікати до неї.

Прийшли „визволителі". Почали гнати полонених. Ідуть вони голодні, вимучені. Деякі з них не можуть іти, то приятелі підтримують їх з обох сторін, бо вже близько табір полонених. Якщо німець зауважить, що когось підтримують, скочить в колону і волочить біднягу і перед людьми, які оглядають колону, шукаючи рідних, — розстрілює. А тіло лишає на поталу. Тоді сусіди виходять з лопатами і ховають, як треба. Я це на свої очі бачила.

Німці почали вишукувати жидів. Я вчилася з однієї жидівкою Розою, дуже гарною дівчиною. Вона мала чорне хвилясте волосся і великі карі очі. Вона жила з мамою. Отож я і моя подруга Людмила постаралися їх врятувати. За допомогою знайомих їм пощастило перейти совєтський кордон.

Прийшла черга й на нас. Забрали до того Райху. Спочатку не було погано. Працювали по 12 годин денно. Але з нами були жінки з дітьми. Коли ми працювали, то ці жінки вийшли на страйк. І от нас через них забрали в штрафний табір. Будили о год. 4-ій ранку чорну каву пити. Потім колонами гнали на роботу. Цілий день нічого не їли. Аж як привели в табір, то ще годину стояли за вечерею. Ніби мала бути це юшка, а називали її „баландою". В ній була морква і бруква. Ніхто їх не мив, бо пісок тріщав на зубах, мусіли її пити, їли ще кусочок хліба і дві картоплини в лушпинках. Вночі бомбили альянти. Бігали до сховищ, то малощо спали.

За дев'ять місяців нас випустили, бо наші приятелі на волі допомогли нам вийти з того пекла. Уявити цього не можна. Ми не були подібні на людей, а просто — висушені скелети. Привезли нас вантажними автами на летовище. Там були бараки і вперше ми побачили зелену траву і квіточки, що їх чудові пелюстки ми голубили.

Тут працювали ці самі години, лише їжа була задовільна. Як ми були виголоджені, а кинулися на їжу, тоді почали хворіти на шлункову недугу. Перейшли ми те все. Скінчилася війна і ми у бауера знайшли роботу. Він був комуніст. От він нам і каже: „Знаєте, що за 15-20 років в Америці розвинеться комунізм. Такі чужинці, як ви ніде притулку не знайдете. Комуністи вас всюди знайдуть".

Прожили ми в таборах. Всяко бувало. Одним добре, бо вміли роздобути харчі, а ті, що не вміли обмін товарів зробити — далі жили на таборовій „баланді" Вкінці ми приземлилися на оцій неоцінимій землі Вашінґтона.

От ми живемо і ніколи не задумуємося над тим, що Бог створив людину надзвичайно сильнуі витривалу, що пройшла оті різні страхіття — голод, бомби холод... І якось все те перейшла без жадних більших наслідків. Хіба, що голод опісля відбився на нашому здоров'ї.

Оце читаємо, що в Совєтському Союзі допущено до архівів виловлювати „меншу рибу" у воєнний час. А кого ж вони шукають? Адже одні новоприбулі відійшли у вічність, інші лежать хворі, а треті вже похилого віку. Нема кого судити, їх Бог покличе на спочинок.

Але, щоб було по-справедливому, тоді треба шукати й тих, що були в Україні і виморили голодом мільйони людей. Вони ще живуть. То треба їх поставити на цю саму лаву підсудних, що і цих, що шукають. От тоді ми повіримо у справедливість і гласність.

Публічна бібліотека в Маямі Біч приймає книжки

Прибувши на вакації до Маямі Біч, Фльорида, одного з найбільших купелевих ресортів світу над берегом океану, автор цих рядків мав нагоду заглянути й до публічної бібліотеки, яка, властиво, є в окрузі найбільшого скупчення українських поселень, включаючи й своїх підприємців, що винаймають приміщення для вакаційників.

Частина тут проживаючих постійно американських „сеньйорів" — це представники різних наукових ділянок, так що вони, користаючи з теплого підсоння й чистого повітря (без індустріяльного занечищення), продовжують займатися наукою, підготовляючи різні праці та дописуючи до різних видавництв і користають, очевидно, зі згаданої бібліотеки, де є навіть історія Польщі.

В цій бібліотеці, як і в банку сусідньої будівлі, працюють також новоприбулі з центральної Америки, які є головно еспанського походження. Всі вони прізвище автора цього допису вимовляли правильно (тобто не перекручували на Палмер), а то й запитували, коли прибув з Еспанії..., але проблема в них та сама, що й в пересічно культурних американців, бо змішують „Юкренія-Літвенія-Руменія".

Коли взяти до уваги величаве святкування 1000-ліття Християнства України та приблизно 40-ліття прибуття великої і політично-культурної української іміграції до Америки, то приходять на думку підсумки доволі мінімальної діяльности української спільноти на американському континенті. А можна й треба зробити багато більше.

Працюючі в бібліотеці заявляли, що радо приймуть книжки, головно англійською мовою, а відомий підприємець Любомир Трач погодився доставляти одержані книжки до згаданої бібліотеки. Якщо книжок буде більше, то їх можна буде доставити й до бібліотеки університету в Маямі (де викладає проф. Микола Чировський) та інших бібліотек південно-східних побереж фльоридського півострова. Шкода, що не є готова англійською мовою „Національна Біблія", тобто переклад 10-томової „Історії України-Руси" Михайла Грушевського, що змінило б поважно знання й погляди американських читачів, студентів та викладачів, головно при університетах.

Отже, хто має англомовні книжки в можливому вигляді, бо вони не мусять бути нові (й їх не потребує), просимо подарувати, пересилаючи їх на адресу: Lubomyr Trach, 8200 Byron Ave., Miami Beach, Fl., 33141, бож треба врешті освідомити американську спільноту, що є велика різниця між „юкренісн-літвенісн-руменісн" народами, які мають свою окрему історію й культуру та природні права бути господарями рідної землі.

Хто їхав би до Маямі Біч на вакації та бажав би особисто передати одну-дві чи три книжки, то це також дуже побажане. З летовища чи залізничної станції в Маямі „сеньйори" доїжджають також автобусами (за 50 центів) до Маямі Біч — один бльок від згаданої вище адреси, де в гарному, субтропічного типу городі з численними кріслами-лежаками можна дещо відпочити, оглянути кімнати (з кухнями тощо) за поміркованими цінами для тижневих чи сезонових (зимових) вакацій.

Любомир і Ірена Трачі, як і ряд інших відомих у близькому сусідстві підприємців (Ракуші, Сохори, Ковальчуки й інші) є також активні учасники місцевої української організованої спільноти й меценати українських інституцій та наукових осередків, так що під час вакацій буде можливість читати українські часописи й журнали та одержати різного роду інформації з повним довір'ям.

М. Паламар

СВЯТО ЗБРОЇ У БАФФАЛО

Із приходом християнства в Україну прийнявся теж і культ Божої Матері. Відносно скоро після охрищення України князем Володимиром Великим його син і наступник кн. Ярослав Мудрий передав столицю Київ і всю державу під Покров Пресвятої Богородиці. Від того часу Божа Мати почитається в Україні як Покровителька українського народу. За доказами не треба довго шукати. Вистачить покликатися на кантату про Почаївську Божу Матір чи на козацьку пісню, в якій співається: „Нам поможе святий Юр і Пречиста Мати слави здобувати". Ця пісня є рівночасно доказом, що Божу Матір почитано в Україні в особливіший способі як Покровительку збройного рамени українського народу, тобто українського війська. Так було в княжій добі, так було в часи Гетьманщини, так по традиції зберігся цей культ і до наших часів. Йдучи за духом традиції, найновіше збройне рам'я українського народу теж оперлося на омофор Пречистої Діви Марії. Маємо на увазі Українську Повстанську Армію, яка обрала Божу Матір своєю Покровителькою і День Покрови проголосила своїм святом української зброї.

Переємники українських військових традицій, тобто українські комбатантські організації, стараються зберегти ці традиції. Роблять це вони шляхом влаштування відповідних імпрез. Цим шляхом ідуть теж і комбатантські організації м. Баффало.

Цьогорічне свято Покрови, свято Зброї, свято УПА в Баффало, яке відбулося в ювілейному році Хрищення України, мало особливий характер. Ця особливість заключалася не тільки у змісті, але й у способі проведення свята. А проведено його зразково, ефектовно. Нічого дивного: свято проводили, в основному, колишні вояки, згуртовані тепер у комбатантських організаціях: у Станиці б. Вояків УПА, у Станиці б. Вояків Першої Дивізії УНА, у 23-му Відділі Українсько-Американських Ветеранів ім. Володимира Голинського. Тому в проведенні Свята домінував військовий дух і військова дисципліна.

Зорганізуванням і переведенням свята зайнявся святочний комітет, який складався із 30-ох осіб і був поділений на кілька ділових комісій. Головою комітету обрано старшину УПА, який, до речі, очолює баффалівську Станицю б. Вояків УПА. Це Андрій Городецький.

Святкування відбулися в неділю, 6-го листопада, в Українському Домі „Дніпро". Відбуто їх у формі бенкету з відповідним церемоніялом і мистецькою програмою. Власне, церемоніял і мистецька програма надали святкуванням тої специфічности, того питомого характеру, про який була згадка вище. Власне той церемоніял і мистецька програма причинилася до урочистости святкувань, а теж і до емоційних переживань, від яких не були вільні учасники свята. Не можна було, наприклад, сприйняти спокійно, рівнодушно презентацію прапорів (комбатантських і некомбатантських), яку провів полковник Мирослав Маланяк, годі було не зворушитися в моменті, коли сурмач Михайло Петришин віддав салют поляглим воякам. Не можна було без почуття гордости глядіти на старшини американської армії — українського роду — зодягнених у військові однострої (Андрій Дякун, Мирослав Маланяк, Роман Чіп), не можна було не гордитися комбатантами, які з своїми відзнаками організовано взяли участь у святкуваннях.

Голова Крайової управи колишніх вояків УПА Михайло Ковальчин передає посвячений прапор голові Станиці УПА в Баффало Андрієві Городецькому. Писар Станиці Василь Шарван і рій упістів з Торонто є свідками акту передачі прапора.

Центральною точкою церемоніялу було посвячення прапора Станиці б. Вояків УПА в Баффало. В почеті довгого ряду кумів — посднаних символічно з прапором синьо-жовтою стрічкою, обряд посвячення перевели: настоятель української православної церкви Св. Тройці о. Володимир Чугай і парох української католицької церкви Св. Миколая о. дек. Мар'ян Струць. Урочисто прозвучав текст метрики прапора, що його проголосив заступник голови святочного комітету і рівночасно писар Станиці б. Вояків УПА в Баффало Василь Шарван. У метриці задокументовано не тільки дані про те, хто, де й коли посвятив прапор, але подано теж й інші події, що пройшли в році посвячення, та названо особи, які в даному році стояли при кермі церковного й світського життя української спільноти на еміграції. Метрика — разом із списком кумів — буде зашита в прапор.

Прапор після посвячення передано голові Станиці б. Вояків УПА Андрієві Городецькому. Зробив це голова крайової управи Т-ва УПА старшина Михайло Ковальчин, після чого він повернувся до учасників свята з відповідною промовою.

Основну частину свята відкрив голова святочного комітету Андрій Городецький і дальше ведення програми передав д-рові Андрієві Дякунові. Цю частину свята, получену згодом з обідом, започаткував молитвою о. Мар'ян Струць. Кінцеву молитву провів о. Володимир Чугай. Ядром цієї частини була доповідь запрошеного з Канади старшини УПА Віктора Новака, який яскраво висвітлив ролю УПА і то не тільки в часі її дії, але і в пізніших роках, а то й тепер. Не було б УПА, не було б тих процесів, які проходять в Україні тепер.

Мистецьку програму заповнив хор ОЖ ОЧСУ „Мрія" під керівництвом диригентки Наталії Бабицької. Хор проспівав чотири пісні.

До урочистости святкувань немало причинився мистець Мар'ян Борачок, який розмальовану свого часу ним таки залю прикрасив додатковими картинами. З цих картин глядач міг відчитати, що мистець вдатно відтворив ними ідею святкувань. Картина на лівій бічній стіні залі говорила про те, що відзначаємо свято зброї, свято УПА, картина на протилежній стіні пригадувала, що боротьба УПА велась під Покровом Матері Божої, а сцена свідчила про те, що ця боротьба велась за державність України, за віру християнську, яку Україна прийняла 1000 років тому.

Свято закінчено загальним співом українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Не можна не згадати учасників свята. Було їх понад 300, між ними немало представників місцевих і позамісцевих українських товариств, організацій та установ. Присутнім був канадський консул в Баффало (українського роду).

У довгому ряді гостей при головному столі зайняли місця всі місцеві українські священики: о. Володимир Чугай, о. дек. Мар'ян Струць, о. Дмитро Лапута, о. Володимир Вербицький. Присутнім був теж священик із сусіднього Рочестеру.

Із світських осіб слід згадати інж. Потішка — члена Української Центральної Ради, а в новіших часах — члена УГВР, та Теодора Лехмана — учасника Визвольних Замагань у рядах Української Галицької Армії.

Загальна оцінка свята: воно повнотою гідне того, щоб поставити його побіч цьогорічних святкувань 1000-ліття Хрищення України, а було їх у Баффало декілька.

Михайло Лоза

„Вишивана" дитяча забава

Різнобарвними квітами розсипалися наші малята-вірлята по святочно прибраній залі. Веселі, усміхнені, щасливі. Сьогодні для найменших свято, забава. Матері і бабуні подбали про предгарні вишивані строї. Свято відбулося 20-го листопада 1988 року в залі школи Непорочного Зачаття, при вул. Вестбрук, Воррен. Спонзор 76-ий Відділ СУА.

Зорганізовано, під проводом Ірини Прийми, Лариси Богатюк, Олі Конюх, Зені Прибили, під оплески публіки, ввійшли діти садочку. Очолювало похід троє дітей: хлопчик, що ніс золотий тризуб, завершений хрестом, на синьому тлі, по боках дві дівчинки зі срібними коронами як символ князя Володимира і княгині Ольги. Свято було получене з кінцевим відзначенням Хрищення України. До садочку долучилися діти до восьми років. У кількості близько 50 діти бадьоро ввійшли на сцену. Пані упорядкували їх до виступу. Конферансьє на святі була голова Ксеня Кучер, яка відкрила свято та привітала дітей і гостей. На тему Тисячоліття діти відспівали милозвучно кілька пісень і виголосили спільні деклямації з відповідними рухами. З черги заступниця голови Оля Ласка представила публіці окремих малят, що сходили зі сцени, і пояснювала дуже влучно вишивані одяги. Діти зайняли два перші ряди півколом перед сценою.

Великою атракцією свята був гостинний виступ новозаснованого лялькового театру, який приїхав за старанням нашої невтомної голови Ксені Кучер, з першою виставкою п. з. „Коза-Дереза". Діти із захопленням слідкували за грою звіряток, дійових осіб та простягали до них рученята. Виставку провадили Галя Гафткович, Марта Грушкевич і Ліда Кусяка, в ролі Кози-Дерези. Голова подякувала управі за їхній труд, гарно виконану програму і за створення чогось нового на терені Клівленду. Режисерам можна погратулювати і побажати успіху в корисній праці, яку вони думають продовжувати.

На святі були присутні новоприбулий до церкви св. Йосафата о. катехит Христофер Войтина, о. Себастіян Сабоель, о. Г. Ковбасюк з церкви Непорочного Зачаття, сестра Варвара — директорка школи і голова Окружної Ради Орися Лончина. Учительки садочку, на жаль, не могли бути присутні. По виставі діти ще довго забавлялися піснями і танцями під проводом пань. Добірні страви розходили скоро. Публіка вдоволена залишала залю з вірою, що з наших малят під умілим проводом виростуть вартісні, замітні, а може навіть так нам потрібні великі люди.

Ірина Гнатчук

УІА закінчив...

(Закінчення зі стор. 1)

жували спів виконавців рясними оплесками.

Д-р Богдан Футей, якого разом з ген. Кравцевим УІА в 1987 році відзначив Українцями Року, відчитав лист президента Роналда Регена, в якому говориться про жертвенну й віддану працю Митрополита А. Шептицького і Митрополита В. Липківського для Церкви й українського народу. Д-р Б. Футей передав д-рові Юрієві Трухлому, господареві цього святкування, листа.

Владика М. Гринчишин зібрав джерельний матеріял про віддану працю Митрополита А. Шептицького й поділився зі своїм здобутком з учасниками свята. Він сказав, що майже в кожній ділянці українського життя знаходимо великий вклад праці Слуги Божого Андрея. Досі зібрано 21 том матеріялів про життєвий шлях Митрополита Андрея, який буде потрібний до беатифікаційного процесу. Доказом про його гуманність супроти всіх покривджених може послужити це, що він під час німецької окупації переховував жидів. Промовець цитував місця, де говориться, що Митрополит Андрей хотів вмерти для свого народу.

Слідуючий бесідник, О. Воронин, редактор „Голосу Америки", якого представив д-р Ю. Трухлий, дав докладний огляд історії Української Автокефальної Православної Церкви, яку очолював Митрополит В. Липківський. У 1921 році 452 делегати взяли участь у соборі, який відбувся у св. Софії в Києві, і соборноправно вибрали протоієрея Липківського Митрополитом Української Автокефальної Православної Церкви. Це не було до вподоби Москві, яка негайно почала репресії супроти Митрополита й цілої церковної ієрархії. В лютому 1938 року його арештували, катували, а про його долю ніхто не знає, навіть де поховане його страдальницьке тіло.

Й. Лисогір подякував учасникам святкування за так чисельну участь і попросив протопресвітера Володимира Базилевського провести молитву. Він передав привіт від Митрополита Мстислава, який не міг бути на цьому святкуванні, і провів кінцеву молитву.

Того самого дня в УІА відбулася виставка мистецьких картин з тематики Тисячоліття Хрищення України.

Творча молодь при праці

Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді крім видавничої діяльности особливу увагу приділяє нашій студентській молоді, яка вирізняється в літературній, мистецькій чи музичній творчості.

Третій з черги вечір такий відбувся 13-го листопада ц.р. в залі Інституту св. Володимира в Торонто.

Дуже цікаво й уміло програмою проводила учителька, відома пластунка Даня Арнадон. Доповідь про українську християнську музику в княжу добу цікаво доповів студент музиколог і композитор Василь Сидоренко. Доповідь свою він ілюстрував зразками творчости християнської музики княжої доби. Це вже друга його поширена доповідь на цю тему, яку слухачі сприйняли з великим інтересом і захопленням. Він захоплює слухачів, як своєю гарною поставою, добрим знанням, так і чудовою українською мовою. З музичними точками виступали: бандурист Роман Демеда — знавець гри на десятьох різних інструментах та студентка Оксана Родак, відома інструкторка гри на бандурі на літній оселі ОДУМ-у та на курсах у Мюнхені. Фортепіянове сольо-прелюдію І. Шамо вправно виконала Ярослава Кісик, яка на першому вечорі творчої молоді виступала з читанням своєї повісти. Відома декляматорка із своїх виступів на поважних імпрезах Роксоляна Мельник з цікавою інтонацією і доброю дикцією деклямувала „Неофіти" Тараса Шевченка. Дуже гарне враження зробив виступ молодіжного хору „Лісова пісня" під диригентурою Христини Брездень. Хор в добірному складі виконав: „Полтавський рушничок", „Тихо над річкою", „Ой ти ніченько!" та „Тихо над річкою", „Ой ти ніченько!" та „Тиха вода". Це чи не наймолодший в нас хор, що заслуговує на окрему увагу.

Серед гуртка творчої молоді є й адепти пера та мистецтва. Це краща молодь, яка володіє ще добре українською мовою і виявляє інтерес до української творчости. Старше громадянство, що цікавиться працею молоді, повинно більше уваги приділяти цим виступам.

І. Б.

Українське церковне мистецтво в програмі Публічної телевізійної станції в Клівленді

За старанням клівлендського громадського Комітету для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні на Публічній телевізійній станції канал 25, 14-го листопада ц.р. частина програми „Дисковері", о год. 10-ій вечора, була призначена ювілеєві Тисячоліття Християнства в Україні й показови зразків українського церковного і релігійного мистецтва. Цю саму програму повторено 20-го листопада о год. 11-ій вечора.

У вступі керівник програми Джек Маршал відзначив, що цього року припадає 1000 років від того часу, коли Україна стала християнською та що 35,000 українців Клівленду й Огайо відзначили цей тисячолітній ювілей урочисто, численними імпрезами, якими засвідчили вірність і відданість тисячолітній вірі, вірі своїх предків.

У програмі, на тлі хору показано український православний собор св. Володимира й українську католицьку катедру св. Йосафата в Пармі, назовні й внутрі. Д-р Ігор Махлай пояснив українську традиційну архітектуру обох церков, для яких взором були церкви в Україні, структуру і символіку іконостасів і те, що собою зображують чудові мозаїки. Д-р Ігор Махлай також згадав про втрачену архітектуру Києва.

Мистець-іконограф Дарія Кульчицька говорила про характерні прикмети української іконографії і про техніку малювання ікон.

Проф. Юрій Кульчицький говорив про універсальність українського християнства, про тисячолітній ювілей Хрищення України і його значення для українців. Кілька літ підготови для того, щоб в усіх країнах нашого поселення, поза Україною, гідно відсвяткувати і відзначити це Тисячоліття, стали чинником оновлення і скріплення духовних зв'язків з Україною і виявом сили, прив'язання і любови до віри своїх предків.

На закінчення керівник програми Джек Маршал сказав: „Ми щасливі, що маємо між собою різні етнічні групи, особливо українців, які плекають своє церковне і релігійне мистецтво та свої звичаї, яких чудові зразки ми мали нагоду нині бачити, чим причиняються до прикрашення нашого міста й до збагачення культури і мистецтва Америки".

Адам Вовк

У ВИСЛІДІ ДОВШИХ переговорів між повстанцями і військовим режимом в Судані, Міжнародний Червоний Хрест нарешті може доставляти в околиці дії повстанців харчі, одяг, медикаменти, полеві шпиталики, воду, накривала, шатра та інші речі для голодуючого там населення. Покищо МЧХ вислав до двох найбільше загрожених місцевостей два транспортові літаки напаковані харчами й іншими продуктами. Крім того представники Червоного Хреста звернулись з проханням до багатьох держав світу прислати свою допомогу для рятування вмираючих з голоду суданців.

ПРЕДСТАВНИК АДМІНІСТРАЦІЇ ЗСА заявив в середу, 7-го грудня, що заступникові міністра закордонних справ Афганістану Абдулі Гафару Лаканвалеві, очевидно буде надано політичний притулок у ЗСА. А. Лаканв отримав освіту в Західній Німеччині, працював міністром сільського господарства в кабульському уряді, а ще раніше працював у Народно-демократичній партії Афганістану і має партійний стаж 20 років. Інший працівник афганського міністерства закордонних справ Саед Камалюддін, що займав менш відповідальну посаду, попросив політичного притулку в Америці два дні пізніше, і вже отримав його.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Об'єднання б. Вояків Українців в Америці (ОбВУА), Відділ в Нюарку, Н. Дж.

з глибоким смутком повідомляє все наше Членство та Українське Громадянство, що дня 26-го листопада 1988 р. відійшов у Вічність на 77-му році життя наш Дорогий Побратим

бл. п.

ЮРІЙ ТОРБИЧ

УЧАСНИК боротьби за самостійність Карпатської України в рядах Карпатської Січі і член відділу особистої охорони Президента Карпатської України о. Августина Волошина, довголітній активний член Відділу ОбВУА в Нюарку, Н. Дж.

ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 29-го листопада 1988 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ були відслужені в УКЦеркві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., відтак похоронено Покійного на Голівуд цвинтарі у Юніон, Н. Дж.

Дружині Марії і Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА

Відзначення Листопадових роковин у Ґлен Спей

В листопаді українська громада в Ґлен Спей, Н. Й., відсвяткувала 70-літні роковини Листопадового чину. Свято відбулося в залі церкви св. Володимира. Його відкрила голова об'єднання Людмила Гайдар, а доповідь прочитав Богдан Кандюк. У мистецькій частині програми виступив мішаний хор об'єднання під мистецьким проводом інж. Осипа Гапія. Хор відспівав три пісні: „Гей у лузі", „Карпатські січовики" і „Тим, що впали". Члени вокального тріо „Дзвін" під мистецьким проводом Тамари Лихолай відспівали чотири пісні: „Як стрільці йшли з України", „Колись, дівчино мила", „Повіяв вітер" і „Гей ви, хлопці". Вірш „Листопадовий чин" віддеклямувала Анна Плескун, а вірш „Листопад" — Танасій Опарик.

Форепіяновий супровід для обох хорових виступів був у руках Герти Гірняк. Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено ці традиційні наші роковини.

Від місцевого відділу УККА подякував учасникам свята Ярослав Ґавур.

Свято Листопадових роковин організували і відзначили разом три місцеві організації: Об'єднання українців у Ґлен Спей, Відділ УАКРади і Відділ УККА.

Олександер Ничка

Христини 98-го Відділу СУА в Голмдел-Мідлтавн

На перший погляд подія видається маловажна. Коли ж зупинимось і вглянемось в її зміст, з радістю приходимо до заключного висновку її особливости.

Загально українська спільнота переживає переходову кризу зниження активности громадських організацій і установ, бо старші віком відходять, а молоді, в деякій мірі, ще нерішено стоять осторонь. Саме серед таких обставин застою створюється нова, жива клітина СУА — 98-ий Відділ ім. княгині Ольги в Голмдел- Мідлтавн.

Наполеглива праця організаційної референтки округи М. Полянської принесла бажаний вислід. 28-го квітня засновано новий Відділ і завершено його христинами 30-го жовтня 1988 року.

Програма хрищення і святковий полуденок в приємній, товариській атмосфері відбувся в гарній залі Моллі Пітчер Ін в Редбенк, Н. Дж.

Серед присутніх гостей були шість членок Головної Управи СУА і колишній посадник Мідлтавн Ольга Боескел, яка є українського походження і ним гордиться.

Програму відкрила і привітала присутніх голова Відділу Віра Юреко, започатковуючи цілий ряд дальших привітів. Від Округи Н. Дж. вітала їх голова Рішко, а також члени Централі СУА. Усі вони виявляли велику радість, ентузіязм і віру в успішність праці членок Відділу. За словами д-р Ратич, це є наче будування мостів між ґенераціями. Вона вручила для Відділу грамоту від Централі СУА.

Отець Борса провів молитву й поблагословив новий Відділ, зазначивши, що жовтень — це особливий місяць Покрови Матері Божої, нашої покровительки на рідних землях, і висловив віру в успішність праці членок.

Ліда Гладка у своєму привіті зі зворушенням пригадала, що хрищення Відділу відбувається, можна сказати б, в навечеря великої історичної дати Листопадового Зриву. Закликала молодих пам'ятати і зберігати ідею стремління до визволення українського народу. Отець Борса також коротко розказав свій спомин про день 1-го листопада в Чорткові.

Приступлено до головної точки акту Хрищення. Кумами були Чапленко, Кравчук і Полянська. Чапленко пояснила важливість обов'язку кумів на рідних землях. Вважала великою честю і приємністю виконати цей гідний обов'язок.

Коротку, але дуже змістовну розвідку про княгиню Ольгу виголосила членка Педерсон англійською мовою, а Юрків-Ролянд українською. Молода арфістка Одарка Полянська виконала народні пісні. Юрків-Ролянд відспівала декілька пісень, між ними зворушливу „Як тебе не любити, Києве мій".

Кінчаючи коротку програму, голова округи Рішко ще раз в імені всіх присутніх висловила велику радість і побажала успіху молодому Відділові. Опісля всі присутні зробили спільну знимку біля ікони княгині Ольги.

О. Буртик

Балтимор відзначив Першого листопада

Українська громада Балтимору і околиць відзначила 70-ту річницю проголошення Західньо-Української Народної Республіки в неділю, 20-го листопада. Цього дня о. Юрій Маркевич відслужив співану Служ бу Божу в УКЦ св. Михаїла в намірені українського народу та виголосив відповідну проповідь, згадуючи і про Слугу Божого Андрея. В пополудневих годинах відбулася заходами Українського Конгресового Комітету Америки, Відділ Балтимор, святочна академія.

Академію почато відспіванням національних гимнів Вірою МекФітерс. Свято відкрив Климентій Баб'як, голова Відділу УККА. Він привітав учасників, які прийшли, щоб разом відсвяткувати роковини зриву та вшанувати пам'ять його творців. Згадав він також про перші за час совєтської окупації багатотисячні публічні святкування Першого Листопада на Янівському цвинтарі у Львові цього року, пересилаючи учасникам цього відзначення палкий привіт і побажання витримати і перемогти у їхніх змаганнях.

Святкову промову виголосив інж. Андрій Забродський з Честеру, голова Української Комісії в Обороні Американської Конституції, яка під його проводом провела серію переслухань неконституційної діяльности ОСІ. Інж. Забродський, дякуючи за запрошення з промовою і за грошеву збірку на працю Комісії, яку він очолює, повідомив, що висліди праці Комісії появляться у формі книжки в грудні ц.р. та будуть доручені американським законодавцям.

У своїй промові вказав він на те, що Листопадовий зрив був ділом усього народу, який пригадав собі честь батьків, що жили колись вільними. Наш народ, твердив промовець, може користуватися правом на самостійність так, як і всі інші народи. Вказуючи на сучасне становище у світі, заявив, що у ньому немає ніяких зовнішніх сил, які допомогли б нашому народові. Тому нове життя для себе український народ зможе збудувати лише своїми силами, подібно як це робили наші батьки 1-го листопада 1918 року. Перший Листопад 1918 року — це перемога українського державного духа, заявив промовець, це продовження наших державних традицій і предтеча соборного акту 22 січня 1919 року.

В дальшій програмі виступила Галя Кохно із грою на бандурі та виконала „Гомін степів" Григорія Китастого і „Запорізький марш". У першій пісні вчувалися голоси степу — наставання ранку, голос перепілок і солов'їв, звуки козацького вершника. Спиридона Черкасенка вірш „У день Першого листопада" продеклямував Степан Поліщук, член управи Відділу УККА. Свято закінчено загальним співом „Боже великий", а згодом при каві і солодкім, що їх приготовив відділ ОЖ ОЧСУ, учасники дискутували на теми вечора. Гарні програмки свята були роботи Климентія Баб'яка.

Б. С.

Націоналізм...

(Закінчення зі ст. 2)

робити поступки в справах мови і культури. Але великою помилкою москалів, — пише вона, — є те, що вони говорять про демократизацію, але відмовляються дозволити на самовизначення для підлеглих Москві народів. З того виходить, — каже вона, — що вони (москалі), не дозволять, щоб немосковські республіки вийшли з союзу".

Це є мірою розхитаного стану московської комуністичної імперії, що це діється внутрі самого Совєтського Союзу, а не в сателітних державах, що Ґорбачов мусів ужити мілітарної сили для здушення неспокоїв у Вірменії і Азербайджані. Але навіть висилка війська до тих республік, не успокоїла конфлікту із-за вірменських націоналістичних домагань. Там загинули совєтсько-московські вояки в зударах між вірменами і азербайджанцями і було встановлено військове поготівля в обох тих республіках.

На відміну від національ-ностевих неспокоїв у Східній Европі — Західня Европа виглядає, немов би там вигнали націоналістичних духів, що так часто втягали цей континент у війни? Чи демократія і добробут спричинилися до злагіднення національних пристрастей, хоч баски, корсиканські і айришські борці часто пригадують, що націоналістичні ідеї вмирають. Але деякі европейці починають застановлятися, чи похід европейців, об'єднаних у Европейській спільноті, до спільної торгівлі, не розворушує приспаних націоналістичних почуттів? Англійський прем'єр Марґарет Тачер виступила нещодавно, як речник національної незалежности і окремішности між 12-ма націями Европейської спільноти. Вона часто голосно висловлює те, про що інші думають тихцем.

Джекіс Делорс, головний керівник Европейської спільноти в Брюселі, Бельгія, журиться, що Спільний ринок закінчиться так, що допоможе тільки великим бизнесам, а не загалові народів, тоді це викличе націоналістичні невдоволення серед профспілок-юній і лівих політичних партій. Французька Комуністична партія вже прибрала ворожу поставу проти домовлень в 1992 році, а в Західній Німеччині заалярмовані профспілки почали вказувати на велику небезпеку інвестиції і робіт в Еспанії і Португалії, де права робітників менше забезпечені.

Хоч поважне відродження німецького націоналізму під сучасну пору ще досить далеке, але французи, поляки і росіяни споглядають із неспокійним хвилюванням, як дві німецькі держави щораз тісніше об'єднують свої економічні і культурні зв'язки. А канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль голосно наголошує слово „Фатерлянд" — „Батьківщина", що є принадою для тих німців, що за своїми політичними переконаннями знаходяться у правій лінії в його неспокійній урядовій коаліції.

Усі ці факти яскраво свідчать про те, що дух націоналізму живе і далі ширяє над поділеною Европою і над цілим світом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ГРУДНЯ 1988 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо членів взяти участь. Зближається кінець року, просимо вирівняти чл. вкладки. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу. — В. Марущак, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ГРУДНЯ 1988 р.

Вест Істон, Па. Річні збори 137 Відд. Т-ва ім. Б. Хмельницького о год. 2-ій по пол. в залі УАГКлюбу. На порядку: звіти та вибір нової управи на 1989 р. Всіх членів запрошуємо до участи в зборах. — Гр. Прашик, гол., М. Колодруб, кас., Ст. Колодруб, секр.